

Myr på Hitra. Skumfosmyrene.

LANDVINNING

*Hvert mål jord under plog
«En ny provins til landet lagt.»*

Myrene på «Hitra».

Trøndelagens Myrselskap har med bidrag av Det Norske Myrselskap inneværende sommer foretatt kartlegning og undersøkelse av et stort myrareal på Hitra i Kvernvær herred. Bonitetskartene er under utarbeidelse og omfatter et areal av 25 000 til 30 000 mål. Der fins dessuten en hel del flere myrer i herredet.

Den 25. august reiste Det Norske Myrselskaps formann og sekretær til Kvernvær og foretok sammen med styremedlem i Det Norske Myrselskap dr. Solberg, formannen i Trøndelagens Myrselskap, direktør Håkon Christiansen og sekretæren ing. Bråдли, ordfører Grimstad, jordstyreformann Vikan, gårdbruker Ottervik m. fl. en befarings av ovennevnte myrarealer.

Det viste sig, at størstedelen av de opmålte myrarealer var særdeles

Fra befaringen av myrene.

godt skikket for dyrkning, dessuten var store arealer skikket for brennertorvproduksjon og var der også et areal mosetorv (torvstrømyr).

Fosen Dampskipsaktieselskap viste sin store interesse for saken ved å sette sin beste båt i ruten og gi deltagerne i befaringen gratis reise.

Trøndelagens Myrselskap har her tatt op en sak, der er av den største betydning for Kvernvær herred.

Hitra er stedmoderlig behandlet fra naturens side. Den består vesentlig av fjell og i særdeleshet gjelder dette Kvernvær.

Jordbruket drives nu hovedsakelig på små jordlapper mellom bergknausene langs kysten. Befolkningen har tidligere hatt fiskeriet til hovednæringsvei, men fisket har i de senere år slått feil, likesom fisken stadig blir dårligere betalt. Kvernværingen ser nu sin redning i øket jordbruk og omfatter derfor den nu foretatte opmåling av «Skumfossmyrene», «Havmyrene» Sungsmýrene og «Kovassmyrene» med stor interesse. Det dyrkbare myrareal utgjør et større areal enn den nu dyrkede jord i Kvernvær tilsammenlagt.

Kovassmyrene, ca. 250 mål, strekket sig gjennom en liten dal fra strand til strand og kan der da for kommunikasjonenes skyld påbegynnes opdyrkning når som helst. Man har vannveien. Grøftningen her er lett.

Til Skumfossmyrene og Havmyrene må anlegges vei, til en begynnelse ca. 8 km.; senere må denne forlenges over det indre av sognet Kvernvær, som en gjennomgangsvei tvers over øien.

Hvis de respektive eiere av myrarealene stiller sig rimelig så at disse myrstrekninger kan innkjøpes, — er det hensikten på en eller annen måte å kolonisere dette myrareal.

Der vil så å si midt i kolonien bli plass for en større brentorvfabrikk og en mindre torvstrøfabrikk, som da ved siden av å levere brensel og torvstrø til nydyrkerne, vil kunne avgi et større kvantum til distriktene rundt omkring, og gi arbeide for ledige hender.

Ekstistensmulighetene for nydyrkerne ligger således ikke bare i jordbruket, men også i den industrielle utnyttelse av myrene.

Sellmyrene.

Det er nu 23 år siden, at direktør Hirsch holdt sitt foredrag om Sellsmyrene og deres tørrlegning i Det Norske Myrselskap. Nu i 1931 er endel av opgavene løst. Den 10. juli har staten overtatt hovedkanalen gjennom myrene.

Sellsmyren omfatter etter tidligere opgaver i våre «Meddelelser» 6000 mål. Er tilnærmedesvis dette areal gjort produktivt, betyr det en relativt stor «provins til landet lagt».

Det fremgår av våre meddelelser, at Det Norske Myrselskap ved sin første formann, fylkesmann Aksel Holst, ikke har liten del i, at landet er blitt disse 6000 mål produktiv jord rikere. Dette under forutsetning av at de ventede resultater ved kanaliseringen er oppnådd.

Dyrkningsmyrer og brentorvmyrer over strekningen Gol—Valdres.

Det Norske Myrselskap har under arbeidet med å skaffe seterierne i Gol og Valdres seterbrensel undersøkt en del myrer langs veien Gol—Leira.

Over denne strekning ligger store arealer dyrkbar myr.

Vi går nu til i samarbeide med utskiftningsvesenet å utføre en systematisk undersøkelse med analyse av disse myrer for å få visshet for, hvad myrene bør anvendes til. Muligens vil der her være gunstige betingelser for opdyrking i større stil. De dyrkbare arealer ligger riktignok høit, men man har flere fjellgårder i samme høide.

Resultatene vil først kunne foreligge i 1932.

Kullimporten i 1930.

Kullimporten i 1930 utgjorde:

2.247.514	tons	kull
388.231	»	koks
73.711	»	cinders

Tilsammen 2.709.456 tons:

Samtidig har brentorvproduksjonen over Østlandet vært praktisk talt o, hvad de industrielle anlegg angår. Krigens burde ha lært oss, at

det er nyttig å ha en innenlandsk produksjon også av brensel. Vi lar råproduktene ligge og arbeidsløsheten stige. Når så den dag kommer, at utenlandsk brensel ikke er å få, har vi panikken på ny.

Bruk brentorv.

TORVINDUSTRIEN I TYSKLAND

Sist ankomne nummer av Meddelelsene fra den tyske myrforening inneholder en årsberetning om torvtekniske spørsmål av professor dr. G. Keppeler, hvorav hitsettes:

Den tyske torvproduksjon anslåes år om annet til 500 à 600.000 tonn. Det angis ikke hvor stor del derav er brentorv og hvor meget torvstrø, men det synes å fremgå av artikkelen, at den langt overveiende del er brentorv. Til hvilken pris denne betydelige mengde er solgt, opgis ikke, det sies kun, at den har opnådd «antagelige priser». Som ventelig er, anføres også, at konkurransen med innenlandsk og importert kull blir verre og verre.

Man kommer derfor til, at brentorvens anvendelse må begrenses til husbruk i landdistriktene, i de distrikter hvor myrene fins, og i den forbindelse opplyses, at det er konstruert særskilte centralopvarmingskjeler for fyring med brentorv, og det meddeles også, at disse har vist sig brukbare i praksis.

Forfatteren opplyser, at optagningen av torven av myren skjer på samme måte som tidligere, idet det dog omtales, at dr. Wielandt har forbedret sin gravemaskin, som eventuelt har interesse for våre største myrstrekninger.

Derefter omtales, at Mannesmann arbeider med en ny maskin til fremstilling av maskintorv, men forfatteren kommer her til det resultat, at maskinen ennå er for lite prøvet, og at den sannsynligvis arbeider for dyrt. Videre behandles kunstig tørkning av torv, som nettop er stukket ut av myren. Man er nu blitt stående ved en stasjonær hydraulisk presse. Metoden opgis å være uteksperimentert. Det er nettop bygget en presse av denne sort ved Staltach i Sanimoor ved Starnberger See, og man venter sig meget av den. Anlegget er allerede i gang.

Videre anføres: Man har i de senere år beskjeftiget sig meget med en annen metode, for ad mekanisk vei å fjerne vannet fra fersk torv. Det er Schimanskys metode å behandle brentorven i frossen tilstand. Det betraktes som fastslått, at det beforder utpressingen av vannet, når torven er frossen. Denne metode befinner sig ennå på laboratorieforsøkens stadium. Det påståes, at disse forsøk har gitt fremragende resultater, men fabrikkmessig er metoden ikke prøvet. Det vil ha sin innterese å se, hvordan den utvikler sig videre. Det er vel få ting, det har vært eksperimentert så meget med, som kunstig tørring av torv, og i årenes løp har det meget ofte hett sig, at nu var problemet løst.

Om anlegget ved Starnberger See uttaler forfatteren sig meget rosende